

SJAKK

Ved Knut Bøckman

Oslo Schakselskap vant

Schjønby. Men på de to øvrige bord sørget Akademisk for å bringe balanse i stillingen og uavgjort match.

UHYRE JEVN

Foran 3. og siste runde søndag middag var stillingen dermed så jevn og spennende som overhodet mulig:

Bergen 4 ½, OSS og Akademisk 4, Fischer 3 ½.

Altså Bergen i teten - favoritten Fischer nederst. Samtlige lag kunne bli mester, men ingen av lagene kunne lenger vinne på spesialbestemmelsen om at seier i samtlige matcher går foran partipoengene - det var de siste som nu ville avgjøre, og så antallet matchpoeng i tilfelle av poeniglikhet.

I siste runde slo favorittene Fischer og OSS til for fullt. Den angreps- og offerglade Iversland fra Bergen bragte riktignok Arne Zwaig opp i litt av et uføre, og publikum været en ny sensasjon. Zwaig fikk imidlertid vridd det hele over i et sluttspill hvor hans spillestyrke tok ut sin rett, og han vant. Med to remiser og nok en seier vant Fischer matchen 3-1.

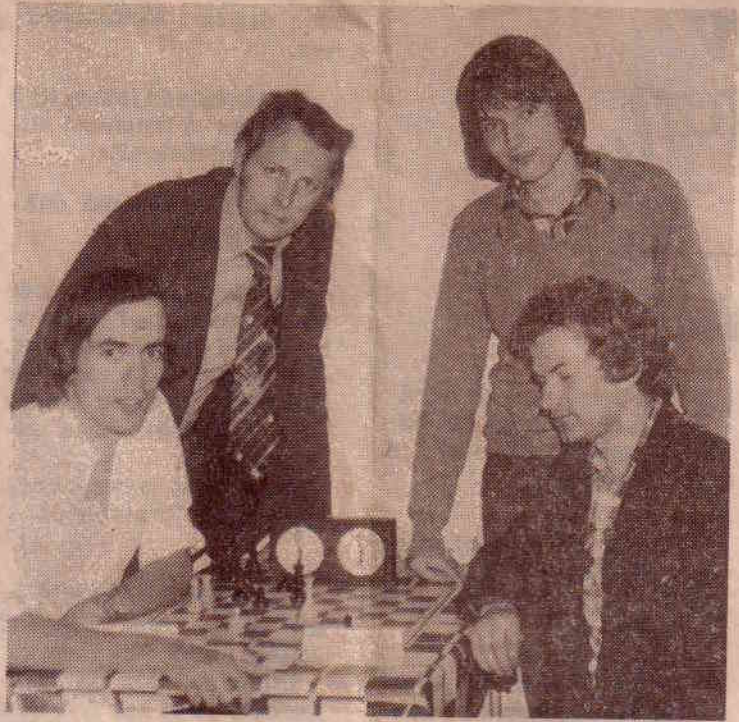
På dette tidspunkt ledet OSS 2-0 mot Akademisk - Øgaard og Hoen hadde på ny vist sin styrke. To avbrutte partier gav OSS håp om ytterligere 1 ½ poeng, men etter forslag fra Akademisk, ble man enige om poengdeling på begge bord, idet Semakoff fikk en remis i underkant mot Kjelstrup-Olsen, mens Moen tok remis i en trolig vunnet stilling mot Harestad.

For i og med at OSS lå halvpoenget foran Fischer før siste runde, kunne også OSS nøye seg med å vinne 3-1 - de øvrige lag var ikke lenger i bildet i kampen om førsteplassen.

SLUTTSTILLINGEN

Dermed ble sluttresultatet:

Nr. 1 og Norgesmester for klubber/lag 1977: Oslo Schakselskap, Oslo 7 poeng (2 lagpoeng), 2) Sjakklubben Fischer, Oslo 6 ½ poeng (1 ½), 3) Bergens Schakklubb, Bergen 5 ½ poeng (1 ½), 4) Akademisk Sjakklubb, Oslo 5 poeng (1).

OSS-laget var preget av smil og tilfredshet da sluttseieren og mesterkapet var vel i havn. Fra v. Ole Chr. Moen, Ragnar Hoen, Aleks Semakoff og Leif Øgaard. Også Bjørn Tiller og Viggo Guddahl spilte på laget i finalen, men hadde forlatt valplassen da bildet ble tatt. (Foto: Norsk Sjakkeblad.)

På det seirende OSS-lag er det grunn til særlig å fremheve Øgaard, Hoen og Moen - sistnevnte var også lagkaptein. På minussiden må man registrere Bjørn Tillers to tap - han var imidlertid åpenbart ute av vorm som følge av eksamenslesning, og ville helst ikke ha spilt. Semakoff og Guddahl scoret begge 50 pst.

Hos Fischer virket Arne Zwaig ikke helt patent - hans nederlag mot IM-kollega Øgaard kom forbausende raskt og smertefritt, og han var også i stor tapshare mot Iversland.

Den samme Erling Iversland var en total overraskelse for de fleste, men ikke for undertegnede, som til sin store forbauselse tapte for ham i en tilsvarende NM-finale for noen år siden. På Bergens-laget er det ellers grunn til å fremheve Eivind Stensholt

som scoret 2 ½ av 3 mulige poeng mot sterke motstandere. Stensholt er forøvrig nylig kreert til dr. philos. på en matematisk avhandling, han er til daglig lektor ved Handelshøyskolen.

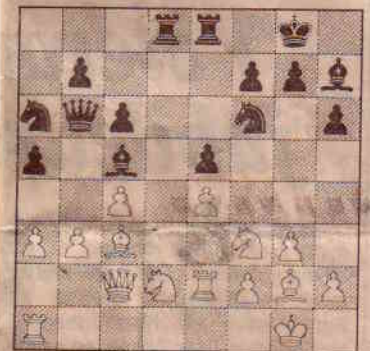
Hos Akademisk virket Ulrichsen blekere enn vi har sett ham i det siste, men det blir man lett mot spillere som Øgaard og Zwaig.

NØKKELFIGUR

Vi skal se to sentrale og betydningsfulle partiavslutninger fra NM-finalen. I begge er Oslo Schakselskaps førstebordsspiller, IM Leif Øgaard, sterkt innblandet, og det er jo ikke så merkelig - han ble en nøkkelfigur i turneringen.

Først til oppgjøret Fischer - OSS i 1. runde av finalen. Til tross for at Arne Zwaig førte de hvite brikker mot Leif Øgaard på 1. bord, kom han forbausende hurtig på defensiven, og etter 16 trekk oppstod følgende stilling:

Øgaard

Zwaig

I denne posisjon står hvit avgjort nest best, noe trangt, og presset mot f2 fra sorts side er ubehagelig. I slike situasjoner girner man gjerne til...

trekk sk

19. Sf

På f. e

19. -Sxf

ikke 20.

hvit kan

ten tilba

luftig sti

20.-Sg4

hvit.

19. -Sx

Derme

to lette

åpen sti

slik ford

21. c5!

Øgaard

21. -Dxc

Sxc5 23.

hvit enn

pløst.

22. Td1

Lg3 Sxe

Så over

runde, h

Bergen b

Den k

efter hvit

Nu kom

28. Tg

Naturli

dette ikk

av Øgaa

hadde sa

1977

Erling Iv
klub, de
mann i N

som vist

At hvit

29. Kcg2

29. -Sh4

30. Kg3

Det Ø

forbered

sterke

tvinge

Schakselskap vant NM Matchene i finalen

o øvrige
k for å
gen og

e søndag
ermed så
overho-

Akade-

- favorit-
rtlige lag
ingen av
vinne på
n at seier
boran par-
siste som
antallet
rv poen-

ttene Fi-
ullt. Den
Iversland
nok Arne
uføre, og
sensasjon.
vridt det
hvor hans
rett, og
er og nok
matchen

edet OSS
Øgaard og
sin styrke.
OSS håp

eng, men
emisk, ble
deling på
akoff fikk
tant mot
Moen tok
et stilling

å halvpo-
r siste run-
nøye seg
øvrige lag
i kampen

GEN

ultatet:

mester for
slo Schak-
g (2 lagpo-
n Fischer,
3) Bergens
5 ½ poeng
Sjakkklubb,

OSS-laget var preget av smil og tilfredshet da sluttseieren og mesterskapet var vel i havn. Fra v. Ole Chr. Moen, Ragnar Hoen, Aleks Semakoff og Leif Ågaard. Også Bjørn Tiller og Viggo Guddahl spilte på laget i finalen, men hadde forlatt valplassen da bildet ble tatt. (Foto: Norsk Sjakkblad.)

På det seirende OSS-lag er det grunn til særlig å fremheve Øgaard, Hoen og Moen - sistnevnte var også lagkaptein. På minussiden må man registrere Bjørn Tillers to tap - han var imidlertid åpenbart ute av vorm som følge av eksamenslesning, og ville helst ikke ha spilt. Semakoff og Guddahl scoret begge 50 pst.

Hos Fischer virket Arne Zwaig ikke helt patent - hans nederlag mot IM-kollega Øgaard kom forbausende raskt og smertefritt, og han var også i stor tapfare mot Iversland.

Den samme Erling Iversland var en total overraskelse for de fleste, men ikke for undertegnede, som til sin store forbauselse tapte for ham i en tilsvarende NM-finale for noen år siden. På Bergens-laget er det ellers grunn til å fremheve Eivind Stensholt

som scoret 2 ½ av 3 mulige poeng mot sterke motstandere. Stensholt er forøvrig nylig kreert til dr. philos. på en matematisk avhandling, han er til daglig lektor ved Handelshøyskolen.

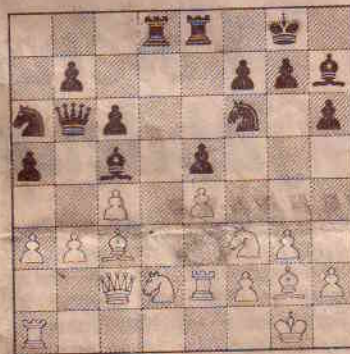
Hos Akademisk virket Ulrichsen blekere enn vi har sett ham i det siste, men det blir man lett mot spillere som Øgaard og Zwaig.

NØKKELFIGUR

Vi skal se to sentrale og betydningsfulle partiavslutninger fra NM-finalen. I begge er Oslo Schakselskaps førstebordsspiller, IM Leif Øgaard, sterkt innblandet, og det er jo ikke så merkelig - han ble en nøkkelfigur i turneringen.

Først til oppgjøret Fischer - OSS i 1. runde av finalen. Til tross for at Arne Zwaig førte de hvite brikker mot Leif Øgaard på 1. bord, kom han forbausende hurtig på defensiven, og etter 16 trekk oppstod følgende stilling:

Øgaard

Zwaig

I denne posisjon står hvit avgjort nest best, noe trangt, og presset mot f2 fra sorts side er ubehagelig. I slike situasjoner griper man gjerne til forviklinger, og det er nettopp hva Zwaig gjør:

trekk skulle redde situasjonen.

19. Sf3

På f. eks. 19. Lc3 kan det følge 19. -Sxf2 (Lxf2+ 20. Khl!, men ikke 20. Kfl? ? Sxh2+ matt!), og hvit kan bli nødt til å gi kvaliteten tilbake på f2 straks, med noe luftig stilling. Etter 20. Kfl virker 20.-Sg4! temmelig ubekvem for hvit.

19. -Sxe5 20. sxe5 Ld4

Dermed kommer sort ut med to lette offiserer for tårn, og i en åpen stilling som denne blir en slik fordel avgjørende.

21. c5! dc7!

Øgaard lar seg ikke lure. Etter 21. -Dxc5 (Sxc5 ss. Sc4!) 22. Dxc5 Sxc5 23. Tc1! sxb3 24. Tbl, kan hvit ennå kjempe. Nu er det håpløst.

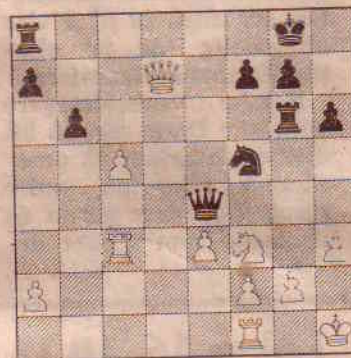
22. Tdl Dxe5 23. Ted2 Sxc5 24. Lg3 Sxe4. Hvit gav opp.

SENSASJONEN

Så over til sensasjonspartiet i 2. runde, hvor Erling Iversland fra Bergens beseiret Leif Øgaard.

Den kritiske stilling oppstod etter hvits 28. trekk, dxc5.

Iversland

Øgaard

Nu kom bombenedslaget:

28. -Tg2! !

Naturligvis kom et offer som dette ikke uventet på en spiller av Øgaards kaliber. Men han hadde satt sin lit til et «forsvar»

Erling Iversland, Bergens Schakkklub, den store overraskelsesmann i NM-finalen på Kringsjø.

som viste seg å være en fiksjon.

At hvit ikke kan slå tårnet ved 29. Kcg2, er klart nok. Det følger 29. -Sh4+ med rask slutt, f. eks. 30. Kg3 Dxf3+ 31. Kh4 g5+ matt.

Det Øgaard imidlertid hadde forberedt, var det tilsynelatende sterke 29. Sd2, som synes å tvinge sorts dronning bort fra diagonalen mot g2, og hvits konge kan rolig slå tårnet. Men i tide oppstod Øgaard sin motstan-

1. RUNDE:

SK Fischer - OSS 1 ½-2 ½	
Zwaig-Øgaard	0-1
Wibe-Hoen	0-1
Johannessen-Tiller	1-0
Gulbrandsen-Semakoff	½-½

ASKO - Bergen 2-2

Ulrichsen-Iversland	½-½
Schjønby-Gundersen	1-0
Harestad-Stensholt	0-1
Hauge-Orseth	½-½

2. RUNDE:

SK FISCHER - ASKO 2-2	
Zwaig-Ulrichsen	1-0
Wibe-Schjønby	1-0
Gulbrandsen-Harestad	0-1
Solberg-Mathisen	0-1

OSS - Bergen 1 ½-2 ½

Øgaard-Iversland	0-1
Tiller-Stensholt	0-1
Moen-Orseth	1-0
Guddahl-Omtvedt	½-½

3. RUNDE:

SK Fischer - Bergen 3-1	
Zwaig-Iversland	1-0
Wibe-Gundersen	½-½
Johannessen-Stensholt	½-½
Gulbrandsen-Omtvedt	1-0

ASKO - OSS 1-3

Ulrichsen-Øgaard	0-1
Schjønby-Hoen	0-1
Kjelstrup-Semakoff	½-½
Harestad-Moen	½-½

lig kombinasjon, som man nesten kunne ha unnet Iversland å få utført.

Nu må Øgaard ty til høyst spissfindige motmidler, men det er ikke langt fra at han lykkes.

29. Da3 Dxf3 30. e4 Dxd3 31. Txd3 Sh4 32. c6

Sorts noe krampaktige offiser-soppstilling samt den farlige hvite fribonde, gjør at Øgaard og hans klubbkamerater nu fatter nytt håp. Om hvit var i trekket nu, ville han vinne med c7! og den drepende trusel Td8+ osv.

32. -Tc8 33. Tc1 Txf2 34. Kgl!

Øgaard følger med! Sort truet 35. -Sf3! med matt ved Th2, hvilket hadde tvunget hvit til å gi kvaliteten.

34. -Td2!

Og Iversland kvitterer! På alle andre tårntrekk vinner faktisk hvit, f. eks. 34. -Tg2+ 35. Kfl (truer c7) Tc7 36. Td7! og vinner.

35. Txd2 Sf3+ 36. Kf2 Sxd2 37. Ke3 Sf1+!

Bergenseren avslører seg som en virkelig avansert spiller. På 38. Txf1 følger selvsagt Txc6, og sort bør vinne forholdsvis lett.

38. Kd4 Kf8 39. Kd5 Sd2 40. c7 Ke7 41. Kc6 Sxe4 42. Td1? ?

Til å være Øgaard, er feilen så grov at vi må spandere to spørsmålstegn. Som han selv påpekte etterpå, hadde 42. Tel! ført til remis. Det hadde fulgt 42. -f5 43. Kb7 Txc7 (Kd7? ? 44. Tdl+ Sd6 45. Txd6+ og hvit vinner) 44. Kxc7, og selv om sort har farlig mange bønder, synes analyser å godtgjøre at kvaliteten er nok til å hvit holder sort stangen.

Nu går det derimot fort nedover:

42. -Sc5 43. a4 Se6 44. Td7+ Ke8 45. Kd6 Txc7 46. Txc7 Sxc7